

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 29 Ocak 2013
Nr. Ref.: RK 358/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 21/12

Başvurucu

Bedri Selmani

Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi Mahkeme Heyeti'nin Kosova Emanet Ajansı'na ilgili SCC-06-0144 sayı ve 30 Mart 2009 tarihli kararı ile Kosova Yüksek Mahkemesi İtiraz Heyeti'nin Kosova Emanet Ajansı'na ilgili ASC-09-2006 sayı ve 13 Ekim 2011 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi

Başvurucu:

1. Başvurucu, Priştine mukimi Bedri Selmani'dir.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi Mahkeme Heyeti'nin (bundan sonra: Mahkeme Heyeti) Kosova Emanet Ajansı'na ilgili SCC-06-0144 sayı ve 30 Mart 2009 tarihli kararı ile Kosova Yüksek Mahkemesi İtiraz Heyeti'nin (bundan sonra: İtiraz Heyeti) Kosova Emanet Ajansı'na ilgili ASC-09-2006 sayı ve 13 Ekim 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucu, yukarıda zikredilen kararların Anayasa'nın 119. madde [Genel Esaslar] 1 ve 2. fıkraları, 121. madde [Mülkiyet] 1. fıkrası ve IX. Kısmı [Ekonomik İlişkiler] ile güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

İlgili Hukuk

4. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası ve 22. maddesi, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 22. maddesine ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralı 2. fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu 2 Mart 2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.
6. Mahkeme Başkanı 5 Mart 2012 tarihinde Üye Snezhana Botusharova'yı raportör yargıç olarak görevlendirmiş ve üyeler Robert Carolan (başkan), Altay Suroy ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
7. Başkan 4 Aralık 2012 tarihinde Ön İnceleme Heyeti üyelerinden birinin değiştirilmesi kararını iözalayarak Ön İnceleme Heyeti üyeler Robert Carolan (başkan) Altay Suroy ve Ivan Čukalović'ten oluşan yapıyla devam etmiştir.
8. Başvurunun yapıldığı 10 Aralık 2012 tarihinde Yüksek Mahkeme Özel Dairesi'ne ve Özelleştirme Ajansı'na bildirilmiştir.

Olguların Özeti

9. Autokosova özel şirketinin kurucusu ve sahibi olduğunu belirten başvurucu Merkezi Priştine'de olan Autoprishtina kamu şirketiyle bir anlaşma (bundan sonra: anlaşma) imzalamıştır. Söz konusu kamu şirketi 1989 yılında kurulan Boško Cakiç Oto Salonu Çalışma Şirketinin varisidir. Başvurucu anlaşmaya göre Autoprishtina kamu şirketinin mülkiyetinde olan bir binanın "yenileme ve rehabilitasyonunu" yaptığını ileri sürmüştür. Ortaklık Anlaşması 15 Aralık 2000 tarihinde UNMIK Ticaret Siciline kaydedilmiştir.
10. Autoprishtina Kamu Şirketi Denetim Kurulu 10 Kasım 2000 tarihinde tek taraflı olarak başvurucuyla olan işbirliğini kesmiştir. Kamu Şirketi 2000 yılında varılan anlaşmanın feshedildiğini iddia etmiş olmasına rağmen bu şirket çalışanları 2003 Ekim'ine kadar Autoprishtina-Autokosova şirketi adına veya başvurunun mülkiyetinde olan diğer bir ticari kuruluş adına çalışmışlardır. İşçiler 2003 Ekim'indenden sonra Autoprishtina-Autokosova'daki işi bırakıp Autoprishtina-Autokosova veya başvuruyla alakalı bir başka şirketten bağımsız olarak otomobil hizmetleri ve yedek parça ticari faaliyetini sürdürmüşlerdir.

11. Başvurucu 3 Nisan 2006 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nde Kosova Emanet Ajansı ile alakalı konulara ilişkin dava açmıştır. Başlangıç davasında başvurucu geçici durdurma kararı talep etmiştir. Başvurucu bu talebini 13 Aralık 2006 tarihindeki sözlü duruşmasında geri çekmiştir.
12. Başvurucu 18 Ocak 2007 tarihinde bir dilekçe sunarak Victory Otel ve Restoranın davacı olarak davaya dahil edilmesini talep etmiştir. Özel Daire Victory Otel ve Restoranın davaya ikinci davacı olarak müdahil edilmesini onayan bir karar çıkartmıştır. Başvurucu dava dilekçesinde şunu talep etmiştir: Autoservis kamusal yapıya yapılan yatırım üzerinde hakkının tanınması için Autoprishtina-Autokosova'ya 1.219.446,22 € meblağın ödenmesi, Özel otel ve restoran inşaatına yapılan yatırım hakkının tanınması için Victory otel ve restorana 1.036.994,32 € meblağın ödenmesi, Autoservis'in bulunduğu yerdeki arsa kullanım hakkının Autoprishtine-Autokosova'ya verilmesi, Victory otel ve restoranın bulunduğu yerdeki arsa kullanım hakkının Victory otel ve restorana verilmesi, Autoservis'in bulunduğu yerdeki bina ve arsanın satın alınmasında öncelik hakkının Autoprishtine-Autokosova'ya ait olduğunun ilan edilmesi, Victory otel ve restoranın bulunduğu yerdeki bina ve arsanın satın alınmasında öncelik hakkının Victory otel ve restorana ait olduğunun ilan edilmesi.
13. Kosova Emanet Ajansı (bundan sonra: KEA) kendi adına ve kamu şirketleri adına savunma yapmak amacıyla karşı dava açmıştır.
14. Özel Daire Yargılama Heyeti 30 Mart 2009 tarihinde çıkarttığı SCC-06-0144 sayılı kararla Autoprishtina kamu şirketine karşı olan davayı temelden yoksun bularak reddetmiş ve KEA'ya karşı geçici durdurma kararı talebinin geri çekilmiş olduğundan KEA'nın karşı davasını kabul edilmez olarak reddetmiştir.
15. Başvurucu, Yargılama Heyeti'nin 30 Mart 2009 tarihli SCC-06-0144 sayılı kararına karşı 15 Mayıs 2009 tarihinde itiraz etmiştir. Bu itiraz olgusal durumun yanlış ve eksik tespiti ve maddi hukukun yanlış uygulandığı yönünde Çekişmeli Yargı Yasası özünlü ihlaline dayandırılmıştır.
16. KEA 18 Kasım 2009 tarihinde kendi adına ev Autoprishtina kamu şirketi adına sunduğu bir itirazında şikayetçi tarafın argümanlarının herhangi bir yasal dayanağı olmadığını iddia etmiş ve şikayetlerin reddedilip Özel Daire Yargılama Heyeti kararının onanması gerektiğini belirtmiştir.
17. Özel Daire İtiraz Heyeti'nin 13 Ekim 2011 tarihinde çıkarttığı ASC-09-0006 sayılı kararla itirazı temelden bulup reddetmiş, Yargılama Heyeti'nin 30 Mart 2009 sayılı kararını onamış ve Yargılama Heyeti'nin kararına "Victory otel ve restoranın dava dilekçesi temelden yoksun olarak reddedilmiştir" ifadesi eklenerek bu kararı değiştirmiştir.
18. İtiraz Heyeti'nin kararı 17 Ekim 2011 tarihinde başvurucuya teslim edilmiştir.
19. Başvurucu 30 Ocak 2012 tarihinde Devlet Savcılığına başvurarak İtiraz Heyeti kararı hakkında kanun yararına bozma talebinde bulunmuştur.
20. Devlet Savcılığı 2 Şubat 2012 tarihinde çıkardığı 6/2012 sayılı kararla "kanun yararına bozma başvurusu için herhangi bir hukuki dayanak" bulamamıştır.

Başvurucunun İddiaları

21. Yukarıda belirtildiği şekilde başvuru Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi Mahkeme Heyeti'nin ile Kosova Yüksek Mahkemesi İtiraz Heyeti'nin Kosova Emanet Ajansı'na ilgili kararlarıyla Anayasa'nın 119. madde [Genel Esaslar] 1 ve 2. fıkraları, 121. madde [Mülkiyet] 1. fıkrası ve IX. Kısmı [Ekonomik İlişkiler] ile güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
22. Başvurucu başvurusunda şunları talep etmiştir: 1. Autoservis kamusal yapıya yapılan yatırım üzerinde hakkının tanınması için Autoprishtina-Autokosova'ya 1.219.446,22 € meblağın ödenmesi; 2. Özel otel ve restoran inşaatına yapılan yatırım hakkının tanınması için Victory otel ve restorana 1.036.994,32 € meblağın ödenmesi; 3. Autoservis ve Viktory otel ve restoranın inşa edildiği yerdeki arsa kullanım hakkının verilmesi; 4. Autoservis ve Viktory otel ve restoranın inşa edildiği yerdeki kamu mülkiyetli arsanın özelleştirme hakkının kendilerine verilmesi.
23. Başvurucu dava dilekçesinin sonunda şu ifadeye yer vermiştir: *Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin Kosova Emanet Ajansı ile ilgili davalara ilişkin bu hareketi medeni usul (Çekişmeli Yargı Yasasıyla belirlenen) hükümlerinin ağır ihlaliyle gerçekleşmiş olup Yabancı Yatırımlar Yasası ve Kosova Anayasası hükümleriyle, dolayısıyla 119. madde 1. fıkrayla ilgili 2. fıkra ve 112. madde 1. fıkrasıyla doğrudan çelişmektedir.*

Başvurunun Kabul Edilirliği

24. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varmadan önce Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirtilen ve Yasa ile içtüzükte ayrıntılı bir şekilde açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini incelemesi gereklidir.
25. Mahkeme öncelikle başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrasında belirtildiği şekilde Mahkeme'ye başvuruda bulunmaya yetkili taraf olup olmadığını belirlemek durumundadır. Mahkeme bu başvuruda başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası (Bireysel Başvuru) uyarınca yetkili taraf olduğunu tespit etmiştir.
26. Mahkeme, başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası ve Yasa'nın 47.2 fıkrasında belirtilen koşulları yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır.

Anayasa'nın 113. madde 7. fıkrası şöyledir:

Belediyeler, ilgili yasa veya karardan zarar görmeleri durumunda, belediye yetkilerine zarar veren veya gelirlerini azaltan yasa veya Hükümet kararlarının anayasallığına tartışma yetkisine sahiptir.

Başvurucu mevcut mevzuata göre tüm kanun yollarını tükettiğini kanıtlamıştır.

27. Başvurucunun Yasa'nın 49. maddesinde belirtilen başvuru için yasal süreye ilişkin koşulları da yerine getirdiğini kanıtlaması gereklidir. Dava dosyasından başvuru Anayasa'nın İtiraz Heyeti'nin kararına karşı 30 Ocak 2012 tarihinde Devlet Savcılığına kanun yararına bozma dilekçesi sunduğu, diğer yandan ise 2 Mart 2012 tarihinde Mahkeme'ye başvurduğu anlaşılmakta olup, Yasa ve İçtüzükte belirtilen dört aylık yasal süre içerisinde başvurduğu anlaşılmıştır.
28. Bu başvuruda başvurucuya adalet mahkemelerine dava açmaya ilişkin çok sayıda imkân sunulmuştur. Bununla ilgili olarak Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan

kararlar göz önünde bulundurulduğunda, dördüncü derece mahkemesi olmadığını vurgulamak ister. Hukuk mahkemelerinin rolü ve görevi usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulanmasıdır (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).

29. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.).
30. Öyle ki Mahkeme yargılama usullerinin herhangi bir şekilde hakkaniyetsiz ve keyfi olduğunu tespit etmeye yetkili değildir (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Litvanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
31. İçtüzüğün 36. kural 2(d) bendi şöyledir: *Mahkeme, açıkça temelden yoksun başvuruları şu kanaatlere vardığında reddeder (...) başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.*

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 20. maddesi ve İçtüzüğün 36. kuralı 2. fıkrada (b) ve (d) bentleri uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 17 Ocak 2013 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir. ,
- II. Karar Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazete'de yayımlanır.
- III. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Snezhana Botusharova, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza